

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.408

Vstop Rusije v Društvo narodov

Po dolgih pripravah in debatah je naposled uresničena napoved, ki se je zadnja leta vedno znova širila v svetovni politični javnosti — sovjetska Rusija je postala članica Društva narodov in dobila je tudi stalni sedež v njegovem vrhovnem svetu. Vse to skoraj ni nobena senzacija več, saj smo že mesece prej vsi dobro vedeli, da se bo tako zgodilo, je pa še vedno izredno velik dogodek, morda eden največjih med velikimi svetovno-političnimi dogodki po vojni. Prvi pomen je v tem, da je sovjetska Rusija sploh vstopila v Društvo narodov, drugi pa v tem, da je brez vseh pridržkov sprejela vse obveznosti, ki ji jih nalaga to članstvo. Pravilno bo mogoče vse to oceniti pač samo tisti, kdor ve, kako je prve čase po boljševiški revoluciji, pa tudi še dolgo pozneje, vse do najnovejšega časa, rdeča boljševiška Moskva gledala na to veliko mednarodno ženevsko institucijo. Opisovala jo je kot zavarovalno družbo krvavih buržujev, namenjeno preganjanju proletariata in snovanju načrtov za uničenje sovjetske Rusije z ognjem in mečem. Ta besna gonja proti Društvu narodov krvavih buržujskih psov je bila v ruskem sovjetskem tisku tako velika, da si še sedaj vse do 16. t. m. ni upal povedati ruskega ljudstvu, da je njegova država vstopila v to društvo.

Šele v nedeljo 16. t. m. so dobili ruski dnevniki naročilo, naj povedo, da je Rusija postala članica Društva narodov v Ženevi in — opravičilo ta korak! In povedali so, da je sovjetska vlada sklenila podpreti tiste buržujske države, ki so proti vojni in za ohranitev miru in nasprotujejo izven Društva narodov stoječima velesilama Japonski ter Nemčiji, ki — pripravljata napad na sovjetsko Rusijo. Niti besedice pa niso ti listi spregovorili o obveznostih, ki jih je sovjetska Rusija sprejela s svojim vstopom v Društvo narodov. Prav v tem pa je vsaj enak pomen kakor v pristopu samemu! Sovjetska Rusija je odselej dalje dolžna spoštovati ne samo vse mednarodne pogodbe in dogovore, ampak tudi načela človečnosti. Res je, da je ta dolžnost bolj ali skoraj izključno teoretičnega značaja, toda tudi to še pomeni nekaj, pred vsem pa, da se je z dnem njenega vstopa v Društvo narodov nehala svoboda zahrbtnega pripravljanja svetovne komunistične revolucije, vsaj oficijelno, če že tudi ne dejansko. Odgovorni sovjetski državniki poslednje ne bodo mogli več javno govoriti o tem nekdanjem najvišjem cilju svojih želja.

Ob vstopu sovjetske Rusije v Društvo narodov se nam pa seveda samo po sebi vsiljuje vprašanje: kaj je sovjetsko Rusijo napotilo do tega koraka in ali je ta njen korak iskren, ali le nov maneuver? O tem, da ni vstopila v Društvo narodov iz teoretičnih ali načelnih, marveč zgolj iz egoističnih in praktičnih nagibov, menda pač ne more biti nikjer nobenega dvoma. Šlo ji je za to, da okrepi svojo moralno in materialno pozicijo napram Japonski in Nemčiji. Uvidela je pač, da bi v izolaciji bil njen položaj v primeru oboroženega spopada z Japonsko na Daljnem vzhodu zelo nevaren, in tega se je zbal. Kadar pa je kdo v nevarnosti za sam goli svoj obstoj, se oklene marsikatero pomoči, ki bi jo sicer prezirljivo odklonil. Pa tudi iskrenost najbrže ni popolna, vsaj st odstotna gotovo ne. Prepada med ruski soveti in ostalim svetom je še vedno zelo velik, kljub temu, da se je tudi v sovjetski Rusiji pod silo razmer (torej

Vsa Italija ena sama vojašnica

Militarizacija, kakršne ne pozna zgodovina — Milijon vojakov stalno v orožju — Vznemirjenje v Franciji in komentarji

PARIZ, 20. septembra. V tukajšnjih političnih krogih je vzbudil veliko pozornost sklep italijanske vlade, s katerim se stavi pod orožje takorekoč ves italijanski narod. Vsi pariški listi posvečajo veliko pažnjo tem italijanskim vojaškim reformam ter prinašajo o njih tudi razne podrobnosti. Po objavljenih določilih se bo pričela vojaška pripadnost Italijanov že z dovršenim osmim letom življenja. Vsi dečki, pa tudi deloma deklice, se bodo morali po posebnem sistemu pripravljati za vojaško službo vsa leta šolske obveznosti, pa tudi pozneje do nastopa redne kadrške službe. Od 14. leta dalje bo obvezno že vadenje v uporabljanju orožja, tako, da bodo z vstopom v vojsko vsi že v vsem pripravljeni in bo kadrška služba le še

izpopolnitev vojaške izobrazbe. Pa tudi po odsluževanju kadrške službe bodo vojaki še 10 let pridržani raznim domačim formacijam.

»Matin« piše s tem v zvezi, da se ta sklep italijanske vlade nikakor ne sme podcenjevati, ker pomeni militarizacijo vsega italijanskega naroda in postavitev pod strogo vojaško disciplino, kakršne doslej še ni poznala vsa svetovna zgodovina. Po polomu razorožitvene konference vodi Italija politiko, ki naj ji za vse čase zagotovi položaj velesile ter porablja pri tem naravnost špartanske zakone. Tako postopanje Italije bo prisililo tudi druge države, ki ne razpolagajo niti od daleč s številom italijanskega prebivalstva in tako nacionalno di-

sciplino, da bodo tudi izvršile vojaške reforme.

»Echo de Paris« pa uporablja to priliko za ponovitev svojega predloga, naj Francija ustanovi posebno vojsko v višini najmanj sto tisoč mož, ki bi dopolnjevala sedanjí rekrutni sistem. Položaj v Evropi je tak, da se v primeru vojnega konflikta more zanašati Francija izključno le nase. Francoska vojska je edina obramba domovine, ker kdo more zagotoviti, da bo ostal primer Poljske osamljen? Tudi drugi listi se bavijo s tem problemom in opozarjajo zlasti na to, da bo imela Italija po novi reformi aktivno vojsko milijon mož in je zato dolžnost Francije, da tudi ona poskrbi za izpopolnitev svoje oborožene moči.

Poljska zapusti Društvo narodov?

POLJSKI GLASOVI PO VSTOPU RUSIJE V DRUŠTVO NARODOV. DVOSTRANSKI DOGOVORI.

VARŠAVA, 20. septembra. Vstop sovjetske Rusije v Društvo narodov je predmet vsega zanimanja poljske politike, tiska in javnosti. »Gazeta Polska«, ki se na uvodnem mestu bavi s tem dogodkom, ugotavlja, da se bodo posledje vsi rusko-poljski odnosi urejevali samo na temelju dosedanjih in bodočih dvostranskih dogovorov. V ta namen bo potrebna tudi korektura dosedanjih pogodb, ki naj nadomesti francoski načrt za vzhodni pakt, kateremu se Poljska nikakor ne bo pridružila. Doslej pa

je bilo že rešeno vprašanje narodnih manjšin med obema državama, in sicer na prijateljski način. Kar se tiče poljskega položaja v Društvu narodov, ji ni toliko do tega, da si pridobi stalno mesto v svetu, kolikor do tega, da si zagotovi častni položaj v Evropi. Glede zaščite narodnih manjšin bo Poljska vztrajala na svojem stališču, in ako se bo izkazalo, da Društvo narodov še nadalje zahteva izpolnjevanje obveznosti, ni izključeno, ampak celo zelo verjetno, da bo Poljska sledila Nemčiji in zapustila Ženevo.

ja in streliva za Avstrijo in Madžarsko. Madžarski je bilo dobavljenih 50 bombnih in lovskih letal. Zasluški vojne industrije so bili pri tem ogromni. Tako je tvrdka Petry Witne imela leta 1932, preko 6 in pol milijarde dinarjev čistega dobička, in to na začetni kapital, ki je l. 1925, znašal komaj 60.000 dolarjev. Predsednik družbe je tudi izjavil, da je dobavil Nemčiji samo lani 176 letalskih motorjev. Neki ameriški senator je izračunal, da bo Nemčija imela v kratkem tisoč letal.

Prizadevanje za zagotovitev avstrijske neodvisnosti

PARIZ, 20. septembra. Iz Londona poročajo, da sestavlja angleška vlada osnutek konvencije o zagotovitvi avstrijske neodvisnosti. Osnutek bo tak, da ga bodo lahko podpisale Italija, države male antante in Francija. Anglija se pa ne bo pridružila, ker noče prevzeti nobenih novih obveznosti. »Figaro« objavlja razgovor z dr. Schuschniggom, ki je izjavil, da želi Avstrija naglo rešitev garancije za neodvisnost in je pripravljena sodelovati v vsakomur, ki spoštuje njeno samostojnost. Vprašanje vrnitve Habsburžanov ne obstoja, ker bi načelnje te zadeve povzročilo preveliko nervoznost sosedov.

SNOWDEN ZA REVIZIJO.

LONDON, 20. septembra. V »Daily Mailu« se zavzema voditelj laburistov Snowden za revizijo mirovnih pogodb in dokazuje, da se samo na ta način more preprečiti nova vojna. Evropa se ne bo pomirila, dokler se ne izvede revizija, ker vojna bo nastala takoj, čim bodo pritiskani narodi občutili dovelj moči, da izvojujejo zase pravice, o katerih mislijo, da so jih izgubili v zadnji vojni.

FRANCOZI IN POSAARJE.

PARIZ, 20. septembra. Te dni bodo na francosko-saarski meji francoske vojaške vaje. Te vaje bodo v zvezi s proučevanjem vojaških ukrepov za primer narodno-socialistične vstaje v Posaarju.

TITULESCOVO POTOVANJE V RIM.

PARIZ, 20. septembra. Poroča se, da bo takoj po Barthoujevem obisku prispel v Rim tudi romunski zunanji minister Titulescu kot zastopnik držav male antante.

Udarec za tretjo internacionalo

MOGLE BI NASTATI V RUSIJI VELIKE SPREMEMBE. — DIKTATOR STALJIN NEVARNO BOLAN.

VARŠAVA, 20. septembra. Poljski tisk prinaša zelo izčrpna poročila o debatah v Društvu narodov pri sprejemanju Rusije. Uradna agencija »Iskra« poroča, da je bila Poljska med prvimi državami, ki so vzpostavile redne diplomatske odnose z Rusijo. Poljska pa je omogočila sprejem Rusije tudi v svetu in v plenumu. Nadalje pa trdi, da je vstop sovjetske Rusije v Društvo narodov hud udarec za komunistično propagando v Evropi, ker bo odslej sovjetska vlada morala paziti na svoje besede in na svoje delo ter se bo morala odreči indirektnim vpletanjem v notranje zadeve evropskih držav. Tretja internacionala bo najbolj občutila ta korak, ker bo morala opustiti razne svoje načrte. Ker

pa ima tretja internacionala velik vpliv na sovjetsko vlado, bodo gotovo nastale v Rusiji težkoče, katerih posledica bodo morda celo velike spremembe ne samo v vladi, ampak tudi v tretji internacionali.

PARIZ, 20. septembra. Listi poročajo iz Moskve, da je Staljin nevarno obolen. Štirje zdravniki so mu stalno na razpolago. Gre za tvore v želodcu, odnosno za raka.

Italijansko oboroževanje Avstrije in Madžarske

PARIZ, 20. septembra. Preiskava v washingtonskem procesu zaradi trgovanja z orožjem je ugotovila, da so Italijani naročili v Ameriki velike množine orož-

ne prostovoljno!) v zadnjih letih prav marsikaj spremenilo, kar je naglasil tudi francoski zunanji minister Barthou v svojem odgovoru na izvajanja švicarskega predsednika Motte na seji politične komisije Društva narodov.

Toda eno je gotovo: vse to odmikanje sovjetske Rusije od radikalnega boljševizma v zunanji politiki, četudi je takšno, ne bo moglo ostati brez posledice na njeno notranjo mentaliteto. Že članstvo pri Društvu narodov samo bo tako vpliven korektiv, da bo posegal globlje, kakor si morda sovjetski mogotci sami mislijo. In v tem je morda najvažnejši pozitivni rezultat tega velikega medna-

rodno-političnega dogodka. Vstop sovjetske Rusije v Društvo narodov postane torej lahko pričetek konca velike nevarnosti, ki jo je prav ta sovjetska Rusija pomenjala vse od leta 1917, dalje za vso evropsko kulturo in civilizacijo. Oslabitev ostrine boljševizma pa bo rodila še neko drugo dobro posledico, povzročila bo polagoma tudi oslabitev ostrine fašizma. Kajti boljševizem in fašizem živita vsaj v neki meri drug od drugega. In morda se bo na obzorju bližnje bodočnosti pričela blesteti v do glednem času zvezda upanja na rešitev iz sedanjega kaosa. Če nismo morda preveliki optimisti?

—r.

Dnevne vesti

Ropar v rokah mariborske policije?

ZLOČINSKI PODVIGI CIGANA BOGDANA. IZDALA GA JE NJEGOVA LJUBICA CIGANKA MARIJA HORVATOV A.

Pred kratkim smo poročali, da je mariborska policija aretirala Franca Bogdana, ki je pred kratkim ukradel nekemu posestniku precej vredno kobilo. Pri zasliševanju je cigan Bogdan odločno zanikal vsako krivdo in je bila mariborska policija trdno prepričana, da je ujeta nevarnega pliča ter ga zato izročila v zapore mariborskega sodišča. Včeraj in danes pa poročajo hrvaški in tudi slovenski listi o senzacionalnem razkritju umora iz leta 1926., ki ga je izvršil neki cigan Franc Bogdan. Nadaljnja preiskava bo dognala, če ni Bogdan, ki ga imajo v rokah naše oblasti, identičen s ciganom, ki je pred 8 leti umoril v okolici Sv. Martina ob Muri bogatega medmurskega posestnika Ivana Perčiča. Orožniki v Murskem Središču so uvedli pred kratkim ponovno preiskavo o skrivnostni smrti Perčiča, katerega truplo je zločinec po umoru obesil na neko drevo, vendar pa je bilo takoj očitno, da se Perčič ni sam obesil. Perčič se je vrnil nekaj tednov pred svojo strašno smrtjo iz Amerike. Ker niso

našli pri njem nobenega denarja, je bilo jasno, da je postal žrtev zločincev. Orožniki so takoj po umoru uvedli obširno in temeljito preiskavo, toda vse njihovo prizadevanje, da bi izsledili zločince, je bilo zaman. Pred dnevi pa je prišla k orožnikom v Mursko Središče ciganka Lucija Šarkezijeva in povedala, da ji je pred kratkim izdala ciganka Marija Horvatova, bivša priležnica cigana Franca Bogdana od Sv. Martina na Muri, neko skrivnost. Horvatova je pravila, da bi jo cigan Franc Bogdan rad vzel za ženo, boji pa se svoje prve zakonske žene, ki bi ga utegnili v tem primeru izdati, ker je leta 1926. obesil nekega Amerikanca iz Hlapičine. Tudi ji je povedala, da se Franc Bogdan skriva pod tujim imenom, ker se prav za prav piše Mile Nikolič. Orožniki so takoj poiskali ciganko Marijo Horvatovo, ki jim je pri zaslišanju povedala isto, kakor svoji znanci Luciji Šarkezijevi. Cigan Bogdan pa ima baje na vesti tudi dva zagrebška trgovca, ki so ju pred leti našli mrtva v varaždinski okolici.

† Vinko Kovačič. Včeraj zjutraj je umrl v tukajšnji bolnišnici v starosti 51 let zasebni uradnik in diakon starokatoliške cerkve g. Vinko Kovačič, ki je dolga leta nastopal tudi v našem Narodnem gledališču pod psevdonimom Rožanski. Pokojnik je bil po rodu iz Sv. Jakoba v Rožu na Koroškem. Studiral je gimnazijo in pozneje bogoslovje, katerega pa ni dovršil in se je šele pozneje ob prestopu v starokatoliško cerkev diakon znova pripravil na posvetitev v mašnika. Kot tak je vodil tudi mariborske starokatoliške vernike, ki pripadajo sicer ljubljski župniji. V Mariboru je bil splošno znana osebnost in je imel mimo svojih vernikov tudi velik krog prijateljev in znancev, zlasti iz vrst obiskovalcev gledališča. Mnogo si je kot vnet dušni pastir starokatoliške cerkve prizadeval, da bi povečal krog vernikov v Mariboru. Pokojnika bodo pokopali jutri popoldne po starokatoliškem ritusu na mestnem pokopališču na Pobrežju. Pogreb bo ob pol 16. uri iz mrtvašnice. Pogrebne obrede bo opravil starokatoliški župnik iz Ljubljane. Bodi mu ohranjen lep in časten spomin, žalujočim preostalih naše iskreno sožalje!

Iz poštne službe. Poštni uradnik Ervin Kolbezen je premeščen iz Maribora na Mito.

Odvetniška vest. Odvetnik g. dr. Ervin Mejak v Konjicah se je preselil že s 1. avgustom s svojo pisarno v Gornji grad.

Iz banovinske službe. Za banovinskega kmetijskega pristava pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti je imenovan uradniški pripravnik inž. Erich Eiseit; ostavko na banovinsko službo pa je oddal uradniški pripravnik pri kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru Viktor Fabiani.

Sprejemni izpiti na violinskem oddelku državnega konzervatorija v Ljubljani. Kakor smo izvedeli, sta te dni dva učenca znanega violinskega pedagoga g. prof. Pahorja, J. Jeřabek in H. Lešanc, uspešno dovršila sprejemne izpite na državnem konzervatoriju v Ljubljani.

Proslave 15-letnice osvobodjenja Prekmurja ne bo. Telefonično nas je obvestil včeraj odbor za proslavo 15-letnice osvobodjenja Prekmurja, da za soboto in nedeljo najavljene proslave ne bo in bo letos sploh odpadla. Toliko v vrednost vsem organizacijam in posameznikom, ki so nameravali to soboto in nedeljo pohiteti v Dolno Lendavo.

Slovensko stenografsko društvo se snuje v Ljubljani. V Mariboru moramo imeti veliko število članov in svoj odsek. Zato se vabijo vsi tisti, ki se s slovensko stenografijo bavijo teoretično ali praktično, poklicno ali zasebno, zlasti na tisti, ki bi radi iniciativno sodelovali, da se prijavijo ustno ali pismeno pri g. prof. Rudolfu Rakuši na trgovski akademiji v Mariboru.

Čebelarstva predavanja in tečaj. V nedeljo 23. t. m. bo na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru čebelarsti tečaj, ki bo trajal ves dan. Začetek tečaja bo ob 9. uri popoldne. Razni čebelarstvi strokovnjaki bodo predavali o kužnih boleznih in prezimovanju čebel. Tudi bodo navzočim čebelarjem praktično pokazali, kako je ravnati s čebelami. Vabljeni so vsi čebelarji in prijatelji čebelarstva, zlasti pa železničarji, ki goje čebele.

Agilna podružnica Slovenskega planinskega društva otvori v nedeljo 23. t. m. z velikim trudom in žrtvami zgrajeno novo planinsko kočjo pri Svetih treh kraljih, ki bo odprla turistom najlažje predele Pohorja okoli Slovenske Bistrice. Da omogoči tudi mariborskim planincem udeležbo na tej slavnosti, priredi »Putnik« 23. t. m. izlet z avtobusom. Avtobus nas popelje v Slovensko Bistrico, od tam do Šmartna (ferialna kolonija kraljice Marije) in Ramšaka, od koder je ena ura pešhoje po lepi, na novo markirani poti do kočje. Vabimo mariborske turiste, da se v čim večjem številu udeležijo tega lepega izleta, za katerega so predvidene skrajno nizke cene. Vozna cena bo le 25 Din za osebo. Nadaljnje informacije in prijave pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Mestni občinski svet mariborski je na svoji seji dne 11. IX. 1934 sklenil sledeče: Tarifa za mestne tehtnice se spreminja v tem smislu, da se na prošnjo strank za vozove in avtomobile, s katerimi se stalno prevažajo blago, računa tehtarina samo prvič, pozneje pa se ugotovljena tara odbije od brutto-teže. Stranke, ki reflektirajo na to ugodnost, morajo predmetne vozove in avtomobile pri prvem tehtanju vozila to posebej prijaviti mestni tehtnici, pozneje pa se pri vsakem tehtanju blaga izkazati s tem tehtnim listkom javne mestne tehtnice.

Prvi kostanj. Da se je letošnje poletje za vedno poslovilo od nas, nam pričajo kostanjari, ki so se pričeli pojavljati v Mariboru. Preteklo nedeljo je bilo pol limbuških in lazniških gozdovih že vse polno izletnikov, ki so nabirali kostanj. Kostanj, ki ga pečejo in prodajajo mariborski kostanjari, pa po ceni ni preveč sladek. Liter po 6 in 8 Din je vsekakor previsoka cena.

Klub koroških Slovencev v Mariboru vabi svoje člane, naj se v čim večjem številu udeležijo pogreba starokatoliškega duhovnika in koroškega rojaka g. Vinka Kovačiča, ki bo jutri v petek ob pol 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru vabi svoje člane, da se po možnosti polnoštevilno udeležijo pogreba umrlega bivšega društvenega tajnika g. Senice, ki bo jutri v petek ob 15. uri. Namesto venca je društvo izročilo 100 Din CMD za revno obmejno dečo.

Občni zbor gozdnikov! V nedeljo 23. t. m. bo ob 10. uri v deški meščanski šoli občni zbor mariborskih gozdnikov. Udeležba za članstvo strogo obvezna. Vabljeni tudi vsi prijatelji gozdnikovega pokreta.

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru prosi svoje člane, da se udeležijo v petek 21. t. m. pogreba strokovnega tajnika g. Ivana Senice, ki bo ob 15. uri z mestnega pokopališča na Pobrežju. — Uprava.

Samo še do sobote 22. t. m. se lahko prijavite za abonenta mariborskega Narodnega gledališča! Zato pohitite, da dobite še dober sedež! Letos je za abonema izredno mnogo zanimanja, kar ni prav nič čudnega, saj si prihrani gledališki obiskovalec kar 50 odst. na vstopnini, če se abonira.

Mednarodne rokoborbe v Unionu. Danes se borijo Črna maska : Czaja, Homann : Fischer, Kawan : Belič, odločilna.

Konec krvavega fantovskega pretepa pred sodiščem. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjalo včeraj dopoldne 6 obtožencev, samih mladih korenjakov pretepačev z Dravskega polja. Šestorica je bila obtožena, da je lani na Štefanovo v Pernatovi gostilni navalila na nekega Mihaela Pernata in njegovo družbo. Med Pernatom in obtoženo šestorico je bilo že dalj časa veliko sovražstvo. Fantje so iskali samo prilike, da bi ga kje naklestili. Zbrali so si zato Štefanov praznik in krvavo obračunali s Pernatom in vsemi njegovimi tovariši. Bila je tisto noč bitka, kakršne Škole ne pominjajo. V gostilniški sobi je izgledalo drugi dan kakor na bojišču. Razbiti so bili kozarci in steklenice, na oknih pa ni bila cela nobena šipa. Zdrobili so tudi stole in mize. Ubogega Pernata so se fantje lotili s sekirami, ročicami in noži. Poškodovali so ga tako hudo, da je ležal več mesecev v bolnišnici. Le svoji krepki konstituciji se mora zahvaliti, da je ostal živ. Fantje pri obravnavi niso tajili, da so pretepli Pernata, valili pa so krivdo, kakor je to že navada, drug na drugega. Mali senat jih je spoznal za krive in obsodil: železničarjevega sina Franca Dobrajca na 20 mesecev težke ječe, Štefana Pepelnjaka na 28 mesecev težke ječe, Adolfa Kanclerja na 8 mesecev strogega zapor, Štefana Brgleza na 6 mesecev strogega zapor. Ostali pa so bili oproščeni.

Železniška nesreča. Včeraj zjutraj okrog 2. ure se je pripetila na progi Savačjevo—Višegrad huda železniška nesreča. V bližini postaje Mededje se je zrušila ogromna skala na tovorni vlak, ki je v kritičnem trenutku peljal tam mimo. Lokomotivo in več tovornih vagonov je vrglo s tira in so se nekateri vagoni skotalili v globok prepad ob reki Drini. Človeških žrtev ni bilo in je samo vlakovodja težje ranjen. Materialna škoda pa znaša okrog 250.000 Din.

Otroci med seboj. Včeraj popoldne so se v Studencih na nekem travniku igrali otroci. Ob tej priliki je vrgel neki deček 12-letnemu Edvardu Karbi s tako silo kamen v glavo, da mu je prebil lobanjo. Poškodovanega dečka so poklicani reševalci prepeljali v bolnišnico.

Huda krava. V Leskovcu je pasla na travniku krave 10-letna posestnikova hčerka Marica Gmajnerjeva. Med kravami je bila mlajša telica, ki je bila »huda«. Ko se ji je pastirčica približala, se je telica zagnala proti njej in jo nabodla na rogove. Pri tem ji je nevarno poškodovala levo oko in levo roko. Nesrečno Marico so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Grajski kino. Samo še dva dni zabavna, vesela opereta »Možiček, kaj pa sedaj?« Hermann Thimig, Herta Thiele, Fritz Kemper, Theo Lingen, Pride.

Kralj Henrik VIII. in njegovih 6 žen. Kino Union. Od danes dalje najboljši vojni film, izdelan deloma po originalnih posnetkih iz svetovne vojne leta 1916. »Dumont« (Pekel zapada) v nemškem jeziku. Kot dodatek filmska senzacija borbe v boks za svetovno prvenstvo »Baer-Carnera«.

Pri ishljasi sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muke izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Narodno gledališče

Za isto vstopnino hodite namesto ene dve sezoni v gledališče, če se abonirate! Na primer: neabonent plača na leto 694 Din (22 gledaliških uprizoritev) za sedež v najboljši loži. Za znesek 686 Din, ki se odplačuje v mesečnih obrokih po 49 Din, pa prejme abonent-uradnik abonma kar za dve sezoni in vsega skupaj 44 predstav tudi v najboljši loži! Isti primer velja tudi za vse ostale sedeže. Odveč je torej govoriti, kake ugodnosti nudi razpis gledališkega abonmana. Na razpolago je še nekaj boljših lož, na kar opozarjamo zlasti družine in zaključene družbe, ki reflektirajo na boljše sedeže. Kdor pa se noče vezati na dneve abonmana in na dela, se lahko abonira na blok, ki se prav tako plačuje v sedmih obrokih, opravičuje pa obisk gledališča pri 22 poljubnih predstavah in ob poljubnih dnevih.

Pri apnenju v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode, iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za nožranje medicino so dosegli celo pri polju stransko ohromelih s »Franz Josefovo« vodo najboljše uspehe pri iztrebljenju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

K. D. »Triglav«. Otvoritev plesne šole bo v soboto 22. septembra v gornji mali dvorani Narodnega doma pod vodstvom diplomiranega plesnega učitelja gospoda Lud. Simončiča. Vaje bodo redno vsako sredo in soboto od 20. do 23. ure.

Če hočeš dobro in ceneno kupiti žefiske potreščine pojdi v TISKOVNO ZADRUGO Aleksandrova c. 13

Usoden padec z voza. Včeraj popoldne je na Krembergu pri Ščavnici v Slovenskih goricah padla z voza 20-letna viničarjeva hčerka Matilda Polančičeva. Pri padcu si je zlomila desno roko in hudo poškodovala levo nogo ter je morala iskati zdravniške pomoči v bolnišnici.

Saharin pod telovnikom. Ko je šel danes zjutraj okrog pol 7. ure po Betnavski cesti policijski agent Medvešček, je srečal nekega moškega, ki se mu je zdel zelo sumljiv. Bil je precej junaških prs, kar je vzbudilo agentovo pozornost. Ustavil ga je in našel pri njem pod telovnikom 50 zavojčkov saharina. Moški je priznal agentu, da sta mu saharin prodala neki Babšek in Marija Očkova iz Magdalenske ulice. Takoj nato se je odpravil tja agent v spremstvu stražnika in omenjenega moškega. Našli so pri Babšku 150 zavojčkov saharina, ki so mu ga zaplenili, vse tri pa prijavili pristojni oblasti.

Mlad vlomilec. Mariborska policija je aretirala predvčerajšnjim nekega 18-letnega Karla F., ki ga zasledujejo orožniki z Remšnika zaradi vlomne tatvine, ki jo je izvršil letos v juniju pri nekem posestniku v njihovem rajonu, kateremu je odnesel razne predmete v vrednosti nad 1400 Din. Karel F. je že lani zapustil očetovo hišo in se od takrat potepal po svetu. Izročen je bil tukajšnjemu sodišču.

Ukradeno kolo. Smolo je imel mariborski slikarski mojster Jakob Senekovič s svojim kolesom, ki ga je bil pustil včeraj popoldne za hip v neki veži na Aleksandrovi cesti. Ko se je vrnil, kolesa ni bilo več. Ukradeno kolo je znamke »Germania« in je vredno okrog 1200 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 15.8 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 12.2 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18 stopinjah 738, reduciran na ničlo pa 736.2; relativna vlaga 92; vreme je megleno in tiho; vremenska napoved pravi, da se bo vreme v nekoliko dneh poslabšalo.

Ruše

Strelska družina v Rušah ima v nedeljo 23. t. m. celodnevno nagradno streljanje. Za najboljše strelce ima pripravljene lepe nagrade.

Čudna so pota božje pravice

ZARADI UMORA NEZNANCA SEDIJO V JEČI ŽE SEDEM LET TRIJE LJUDJE. PRED OBNOVO SENZACIONALNEGA PROCESA. DOLGOTRAJNA IN NAPETA RAZPRAVA O DOPUSTNOSTI OBNOVE.

Pred 14. leti je neka deklica, ki je nabirala gobe v Benediškem gozdu v Slovenskih goricah, našla ob nekem potoku truplo neznanega moškega. Uvedena je bila obširna preiskava, toda ves trud, da bi izvedeli kdo je umorjenec, je bil zaman. Niti v dolgi dobi 14. let se ni posrečilo oblastem dognati, kdo je in od kod je. Pa tudi najbrže tega oblasti nikdar dognati ne bodo mogle. Ker oblasti niso mogle ugotoviti, kdo je mrtvec, so skušale izslediti zločinca. Naporno je bilo poizvedovanje in že je izgledalo, da bo skrivnostni umor ostal večno tajen.

O umoru so se širile novice, ki so spravljale v zvezo kočarje Markuzije v Dravici v Slovenskih goricah. V februarju leta 1921. so orožniki aretirali kočarja Ivana Markuzija, njegovo ženo Ano in njenega brata Josipa. Dolgotrajno je bilo zasliševanje pred preiskovalnim sodnikom, ki jim krivde ni mogel dokazati. Zato so bili izpuščeni na svobodo. Govorice pa ni so ponehale. Ljudje si niso dali vzeti vere, da ne bi bili morilci Markuzijevi. Tako so leta 1926., torej po šestih letih, ponovno prišli na zatožno klop pred mariborsko poroto. Mimo Markuzijevih se je moral pa pred poroto zagovarjati še posestnik Mihael Zemljič iz Drvanje, ki je bil na podlagi zbranega materiala in izpovedb prič ter domneve ljudi soudeležen pri zverinskem umoru neznanega moškega. Preiskavo je takrat vodilo več orožnikov in dva kriminalna uradnika iz Maribora.

Tri dni je trajala razprava pred mariborskim porotnim sodiščem. Pred porotniki so sedeli takrat trije moški in žena Ivana Markuzija, ki so si prizadevali dokazati svojo nedolžnost. Toda porotniki njihovim dokazom in zagovorom niso verjeli. Spoznali so jih soglasno za krive in izrečena je bila strašna sodba. Ivan Markuzi je bil obsojen na smrt na vešalih, njegov brat Josip in soobtoženi Mihael Zemljič na dosmrtno ječo. Markuzijeva žena pa na tri leta težke ječe. Zoper sodbo so se vsi štirje pritožili na zagrebški stol sedmorice, ki pa je obsodil Josipa Markuzija in Mihaela Zemljiča na smrt na vešalih. Trije moški so bili takrat v senci vešal in jih je rešila žalostna smrti le kraljeva milost. Bili so vsi trije pomiloščeni na dosmrtno ječo.

Zastopnik Markuzijevih in Zemljiča g. dr. Danilo Komavli pa ni miroval. Vsi trije

je so za zamreženimi okni vse do danes zatrijevali, da so nedolžni pri zverinskem umoru neznanca. Odvetnik g. dr. Komavli je takoj po pomilostitvi na dosmrtno ječo pričel zbirati nov dokazilni material o nedolžnosti svojih treh klientov. Zaslišal je v tem času ogromno število prič ter je na podlagi zbranega materiala predlagal obnovo procesa. Doznan je tudi, da so ljudje sumili umora nekega znanega nasilneža in pretepača Vincenca Kurnika, ki pa je pred tremi leti umrl. Ljudje pravijo, da je, ko je bil na smrtni postelji, zahteval orožnike, katerim je nameraval izdati neko skrivnost. Orožniki pa niso prišli, in tako je odnesel Kurnik svojo skrivnost na drugi svet.

Mariborsko okrožno sodišče je po osmih letih ugodilo predlogu odvetnika g. dr. Komavlija ter razpisalo dokazilno razpravo, ki je trajala skoraj 8 ur. Malemu senatu je predsedoval okrožni sodnik g. Zemljič, votanta pa sta bila okrožna sodnika dr. Kotnik in Kolšek, ki je podal obširen in temeljit referat, ki je trajal skoraj šest ur. Navzoč je bil tudi državni tožilec g. dr. Hojnik, branitelj obtožencev g. dr. Komavli, pa tudi vsi trije obsojenci, brata Ivan in Josip Markuzi in Mihael Zemljič. Za razpravo je bilo v Mariboru veliko zanimanje in je bila razpravna dvorana polna ljudi. Razprava je bila ob enem revizija o verodostojnosti prič, ki so pričale proti in za. Po končanem referatu okrožnega sodnika g. Kolška in sledujočemu zagovorniku g. dr. Komavlija in državnega tožilca g. dr. Hojnika se je podal senat k seji, ki je trajala precej časa. Nestrpno in napeito so čakali vsi navzoči rezultata. Grobna tišina je zavladovala v razpravni dvorani, ko se je pojavil predsednik senata okrožni sodnik g. Zemljič in razglasil, da je okrožno sodišče sklenilo dopustiti obnovo zaradi tega, ker dvomi v verodostojnost obremenjevalnih prič, ker so nastopili novi momenti in ker so se javile nove priče, ki bodo najbrže dokazale nedolžnost vseh treh obsojencev.

Tako bomo imeli torej v kratkem mimo monstre procesa proti morilcu Laknerja in njegovima tovarišema, ki bo 15. oktobra v moški kaznilnici, kjer je bil izvršen zločin, še zanimivo obnovitveno razpravo, kakršne ne beleži novejša kronika mariborskega in najbrž nobenega izmed sodišč v naši državi.

Za transportom hitlerjevcev v Varaždin

VTISI IZ OPAZOVANJ IN POGOVOROV.

»Grofica Marica« in pa avstrijski narodnosocialistični emigranti so prinesli pohlevnemu zagorskemu mestecu Varaždinu svetovno slavo. Odkar je postal Varaždin pribežališče avstrijskih hitlerjevcev, je bil deležen tudi nenavadnih obiskov, saj so se tam muditi možje, ki pripadajo peti velesili in katerih najhujše orožje je pero. Če so prišli od tako daleč, da zvedo, kako se godi Hitlerjevemu pristašem, je premišljeval vaš dopisnik, zakaj ne bi odšel tja jaz od blizu in se je nekega dne res odpravil v slavni Varaždin, da nabere nekaj vtisov in jih sporoči vašim čitateljem, ki jih bodo prav gotovo z zanimanjem brali, zlasti še, ker zadnje čase krožijo po Mariboru »senzacionalne vesti«, da je Avstrija zato zastražila svoje meje, ker se boji vpada svojih rjavih ubežnikov.

Že pred odhodom iz Maribora sem srečal na peronu mariborske postaje takovane »belonogavičnike«, ki so se rokovali z avstrijskimi narodnosocialističnimi emigranti, katerih precej močen transport je potoval v varaždinsko taborišče. Pogrelo me je, ko sem med temi »belonogavičniki« opazil znane in imetne mariborske »špispurgarje«, ki so istine tako toplo srce od odhajajočih prijateljev. K slovesu jih je prav gotovo prignala želja, da se še enkrat poslovijo od njih, ki so tako blizu pa vendar tako daleč od vsega mogočnega vodje. Vlak je odpiral in nas pripeljal v starodavni Ptuj, kjer

so emigranti zvedavo gledali skozi okno. Obujali so najbrže spomine na nekdanji nemški »Pettau«. Odmeva pa v Ptuj ni bilo, ker se ni smel nihče približati njihovega vagonu. Zvesto so ga stražili naši orožniki.

V Čakovcu smo skupno prestopili v »medmurski ekspres«, ki nas je srečno potegnil do Varaždina. Na postaji sem takoj opazil tri možje, ki so bili precej podobni ubežnikom in sem prav pogodil, da so tvorili takozvano »empfangskomando«. Nekaj časa sem sledil transportu, ki se je brez posebnih ceremonij odpravil na pot v taborišče. Približal sem se vratom, za katerimi je izginil transport, toda dalje nisem smel. Za vsako ceno sem hotel izrabiti priliko, da bi zvedel kako malenkost od emigrantov, toda bilo je zaman. Naš dežurni častnik, po rodu Hrvat, mi je objasnili, zakaj je stik z emigranti prepovedan. Do pred kratkim so imeli emigrantje še precejšnjo svobodo in so se smeli gibati po mestu. Varaždincem so bili dobrodošli, zlasti gostilničarjem, saj so pustili pri njih marsikateri šiling. Ker je bila zaman vsaka nada, da me puste v taborišče, sem jo mahnil v mesto in zavil v prvo gostilnico. Tam sem zvedel takoj, zakaj so jim naše oblasti prepovedale svoboden »izlaz«. Gostilničar, dobra duša, mi je pripovedoval, da so se nekega večera napili in rogovili po mestu ter pričeli izživati varaždinske žide. Od takrat ne

smejo več v mesto v večjih skupinah. Nisva dolgo kramljala z gostilničarjem, ko naju je zamotil neki emigrant. Takoj sem se zapletel z njim v razgovor in pri dobrem vinu sva postala kmalu prijatelja.

»Koliko vas je vseh v Varaždinu?«
»Nekaj nad tisoč. Prišlo pa jih bo še več za nami.«

»Kako dolgo nameravate ostati pri nas?«

»Da bodo napočili Avstriji novi časi in ne obesimo Schuschnigga in Starhemberga.«

»Kako stališče zavzimate danes do Avstrije, oziroma do Nemčije?«

»Napram Avstriji bomo nadaljevali boj do skrajnosti. Do Nemčije pa gojimo veliko ljubezen, veliko spoštovanje do moža, ki jo vodi in ji vlada.«

»Ali se ne bojite, da bi vas Nemčija pustila na cedilu?«

»Ne! Nikdar!«

»Se vam nič ne toži po domovini?«

»Hudo nam je vsem, toda kaj hoče-

mo. Usoda je taka. V velikih skrbih smo zaradi svojcev.«

»Kdo skrbi za vaše družine?«

»Avstrijska klerikalna justica z bajonetami.«

»Kako se pa počutite pri nas?«

»Dobro. Izborno. Tako korektnega postopanja nismo nikdar pričakovali od Jugoslavije. Dnes se zavedamo, da smo storili veliko napako, ker nismo podprli teženj koroških Slovencev. V tistih časih ne bi bili smeli potegniti s krvavim Dunajem.«

»Zakaj pa v februarjski revoluciji niste pomagali marksistom?«

»To bi bili lahko storili, če bi jih ne sovražili. Pripadniki marksizma niso pristni Nemci, mnogo je med njimi Čehov, Židov in boljševikov.«

Nato sva se delj časa razgovarjala o tem in onem, večinoma o vsakdanjih zadevah. Mož, ki sem ga spoznal, je bil zelo treznega mišljenja ter se je poslovil s pozdravom »Heil Hitler!«

Nova arheološka najdba

Nenavadno dobro ohranjena rimska vila v Šmarju pri Jelšah.

Pred kratkim je odkril znani arheolog dr. Franc Lörger ne daleč od Šmarja pri Jelšah temelje neke rimske stavbe, ki jo datirajo v 3. st. po Kr. r. Stavba leži blizu šmarskega kolodvora v Zastranju na njivi posestnika Grobelška in je služila kot stanovanjska hiša v obliki rimske vile. Zanimivo je, da so našli v bližini tega najdišča že pred leti nekaj rimskih ostankov in samo ime »Na Grobelcah«, ki se rabi za ta kraj, priča, da je bil ta kompleks zgodaj obljuden.

Zgornji del zidovja ne leži posebno globoko pod površino njive, nekoliko nad pol metra. Ves predel izkopane njive ima floris v obliki pravokotnika z dolžino okoli 18 metrov in širino 8 metrov. Temeljni zidovi, debeli približno pol metra, so dobro ohranjeni in še močni; do vidnega izraza prideta posebno ognjišče in prostor za centralno kurjavo (t. zv. hypocaustum). Na nekaterih mestih je tudi tlo (pod) še v dobrem stanju in jako dobro. Sestavljeno je namreč iz mase grobe malte in delcev opeke, kar je vse skupaj dobro potlačeno. Tudi omet je deloma iz delcev opeke in razmeroma debel in trden, vidijo se na njem tudi razni sloji. Strešna opeka, ki se je našla na prostoru vile, je fino izdelana v obliki žlebnikov.

Občudovanja vredna pa je dobra ohranjenost stukature, katere zunanja stran je popolnoma gladka in izgleda kakor glazirana. V krasnih, živih, pompejanskih barvah so naslikani na stukaturah deloma prirodni, deloma vmišljeni motivi. Pestrobarna ornamentika bi bila še danes v okras. Celokupno arheološko najdišče kaže torej na visoko stopnjo stavbne kulture. Denarja se je pa našlo bolj malo, datira pa iz 3. st. in je rimski.

Izkopavanje rimske vile v Šmarju pri Jelšah vodi sam g. dr. Franc Lörger s pomočjo g. Stupice. Pri njem so začasno tudi važnejši najdeni predmeti. Želeti bi bilo samo, da bi prišlo do rekonstrukcije vile, kar pa je malo verjetno zaradi težkega materialnega stanja naših muzejev.

M. Zgonik.

Mariborska mestna godba

Brez običajnega vika in krika se je Mariborska mestna godba pri prvem svojem večernem koncertu v parku pred stavila občinstvu resno in dostojno, kakor se to za tako odlično združbo spodobi; s skrbno izbranim in še skrbneje naštudiranim sporedom. Na prvi mah si je osvojila mnogoštevilno občinstvo. Pri drugem nastopu je imela že naravnost rekordni obisk, kar dokazuje njeno priljubljenost in obenem upravičuje njeno ustanovitvev in njen obstoj. Pri »Mariborskem tednu« pa je dvignila nivo takratnih glasbenih prireditev na umetniško višino.

Res ima ta Maribo, in njegova bližnja okolica več godb, tako, da se na prvi mah zdi, kakor bi bila nova mestna godba nepotrebna. Toda kdor živi z mariborskim glasbenim udejstvom, ta mora priznati, da je bila ustanovitvev take godbe poleg obstoječih potrebna.

Sladko
presenečenje ...

Union
čokolada

Naše lepo mesto doslej ni imelo prave godbe za gledališče niti za velike koncertne nastope, ni imelo strnjene godbe za reprezentanco mesta itd. Te in take vrzeli naj izpolni nova Mestna godba, ki mora postati pravi reprezentant našega glasbenega življenja. Ona bo na razpolago mestu za svečane prilike, gledališču za glasbene predstave, Glasbeni Matici in drugim našim glasbenim društvom za koncertne nastope. Vse to si je zapisala v svoja pravila. Njeno početno delo in njeni prvi uspehi nas navdajajo z najboljšimi upi, da bo svojo veliko mislijo tudi uspešno vršila.

Godalni orkester Mariborske mestne godbe je samo prva etapa. Tej bo sledila druga, to je orkester na pihala in velik simfonični orkester, tako, da bo to ne samo naša največja, nego tudi najboljša godba, s katero se bo naše mesto lahko vedno pokazalo. Kakor so resni kulturni delavci njeni ustanovitelji in tvorijo njeno upravo, tako kaže nova godba tudi globoko resnost v svojem delu, to pa je najboljša jamstvo za njeno bodočnost.

Šolska deca

pohiti v **Tiskovno** na Aleksandrovo cesto 13 in kupi vse, kar za šolo potrebuješ.

Sokolstvo

Sokol I. Razpored telovadbe: Člani vsak torek in petek od pol 20. do 21. ure; članice vsak ponedeljek in četrtek od pol 20. do 21. ure; moški naraščaj vsako sredo in soboto od 19. do pol 21. ure; moška deca vsak torek in petek od 14. do 15. ure nižji oddelek; isto višji oddelek vsako sredo in soboto od 17. do 18. ure; ženski naraščaj vsak ponedeljek in četrtek od 18. do pol 20. ure; ženska deca, nižji oddelek, vsak ponedeljek in četrtek od 14. do 15. ure; ženska deca, višji oddelek vsak ponedeljek in četrtek od 15. do 16. ure. Pozivam vse telovadke, da se redno in točno udeležujejo telovadbe. Pričetek dne 21. t. m. v društveni telovadnici. Načelnik.

Slepa postrv.

Štiri leta so opazovali ribiči v nekem angleškem mestecu ogromno postrv, ki pa je niso mogli ujeti. Ko so lovili, se je vedno približala mreži, toda nikdar se ni ujela. Te dni pa je imel neki ribič izredno srečo in je ujel čudaško postrv v svoje mreže. Tehtala je 6 kilogramov, dolga je bila pol metra in bila je na začudenje ribičev — popolnoma slepa. Postrv bodo konzervirali in razstavili v dvorani mestnega magistrata.

Henri Duvernois:

Sovražnik romanov

Zunaj je sijalo solnce in Julija je vzela s seboj knjigo ter odšla v Bulonjski gozd. Jedva je dobro sedla na klopico, ko se ji je približal skrbno oblečen starič s črnimi rokavicami na rokah, vljudno prijel za klobuk in sedel kraj nje. Julija se je odmeknila, nalahno sklonila glavo v odzdrav in se zatopila v čitanje. Pa jo je takoj zmotilo. To pot ni bil njen so-sed, marveč velik pes, ki je svojo veliko glavo položil deklici na kolena in nežno zacvilil. Starec je jezno zavijtel palico.

»Jaz, norec!« vzdihne. »Mislim sem, da je pes vaš, pa gospodarica kliče tam do hi. Da mi izgineš, mrcina, in pustiš gos-podično pri miru!«

Ubojstvo se je pes dvignil in izginil. Julija se je nasmehnila tujcu v znak hvaležnosti.

»Zdi se, da vas knjiga vražje zanima?« vprašal starec. »Roman?«

»Da, gospod.«

»O, o! In njegov naslov, če ne zame-rite?«

»Rdeča mučilnica.«

»Aha! »Rdeča mučilnica«, je seveda ljubezen.«

»Mogoče, gospod. Čitam šele prve stra-ni.«

»Avtor?«

»Raoul Flavigny.«

»Glej, ime, ki je ženskam všeč.«

»Mislite, gospod?«

»Vem, vem, vi čitate zato, da izveste, kako mislijo moški o ženskah. O ubo-

go dekletce! Nikar ne mislite, da prise-dam na klopico v Bulonjskem gozdu za-to, da pridigujem mladim damam mora-lo in verjemite mi, da ni nič slabega v mojih namenih. Bodite o tem prepričani, prosim vas! Danes je lepo vreme, v zraku se pojavlja vonj pomladi in v takem času človek rad kramlja. Ker vidim v vaših rokah nevarno igračo, vas svarim, bodite previdni!«

Starec se je odkašljaj in ves razvnet nadaljeval:

»Bodite previdni, pravim, kajti nevar-no je. Verjemite mi, gospodična; verje-mite svojim boleznim izkušnjam. Vaša »Rdeča mučilnica« je gotovo nevarna, kakor je nevaren samokres, in Raoul Fla-vigny je zločinec. Smatram za svojo dolžnost, da vam to povem.«

»Jaz rada čitam, gospod.«

»Saj imate drugih knjig: memoare, zgo-dovinska in filozofska dela, potopise, oce-ne in kaj vem še vse. Okoli leta 1860. je bilo čitanje mladim prepovedano. V meščanskih rodbinah ni bil pod ključem samo Flaubert, marveč celo Feuille. Po-zneje so odnehali. Ljudje so se navadili iskati resnice v romanih in so smatrali razbrzdanost junakov in junakinj kot vzor. Strašno, kaj ne, ljuba moja gos-podična? A ne samo strašno, kako neum-no celo!«

Starec je umolknil, potegnil s palico po tleh in svečano nadaljeval:

»Moja povest je povest nesrečnega. Pripovedujem jo zato, da se vedo drugi ravnanje. Bil sem oženjen, draga gos-podična. Moja žena je bila trezna ženska. Bivala sva na deželi, v enem izmed ti-stih pariških okrajev, kjer vsi ljudje vsta-

jajo, obedujejo, večerjajo in legajo spat ob isti uri, in to je pametno. Delal sem ves dan, moja Izabela pa je opravljala posle najinega skromnega gospodinjstva. Živela sva v skriti sreči, ki jo je svet le slutil, kakor če kdo zaduha vonj vijoli-c v gozdu, čeprav nič ne vidi... Ne-sreča je prišla v obliki knjig, ki so se vtihotapile v najino pošteno hišo. Deset novčičev na dan, pa je kmalu vse polno knjig, ki niso bile nič boljše, kakor va-ša »Rdeča mučilnica«. O, koliko jih je bilo. To je bila poguba za mojo ženo. Poprej sem bil srečen, postal sem pa ne-srečen. In pozneje so romani zmešali tu-di mojo hčer — vam je bila podobna draga gospodična. Še sedaj jo vidim pred seboj, kako hlastno prebira eno onih prekletih knjig...«

»Razumem vas, gospod. Vsem lepim besedam v romanih ne verujem...«

»Ne varajte se! Ko boste tako prepo-jeni s tistimi čenčami, da se boste neho-te vživeli vanje, pa bo drugače. Da, tako je, gospodična. Moje poslanstvo je apo-stolsko... Svarim vas... Dovolite mi za trenutek svojo knjigo. Vidite, že pr-ve vrstice mi zadostujejo... Kak slog. Kolika neokusnost! In vse to se skriva kot kača med umetnimi cveticami! Fej! Pa se še najdejo ljudje, ki kaj takega pri-poročajo! Poglejte me... Jaz sem žrtev, ljuba gospodična, žrtev romanov... Žena in otrok sta me zapustila. Sam sem in strašno je, ko moram preživljati svoja stara leta v zapuščenosti. Nimam več nekaj tako srčno ljubljene žene, nekda-j tako iskreno ljubljene otroka. Hčerka moja je odšla in se ni vrnila... Kdo ve,

morebiti bi me še zatajila, če bi jo kdaj srečal... Toda moj primer ni osamljen. Lahko bi vam povedal še več podobnih zgodb. Raoul Flavigny! In na ovitku čit-am, da je že petnajst tisoč izvodov tega romana prodanih! Vidite, taka je doba, v kateri živimo!«

Starec je vzdihnil in se ozrl k nebu. Od nekod je zapihal vetrič in mož si je zapel površnik ter prijel za klobuk.

»Upam, da sem vas prepričal.«

»Da, gospod. S svojimi besedami ste mi segli v dušo.«

»Zgodovinske knjige, gospodična! Zgo-dovinske knjige, ali pa potopise! Moj po-klon, dražestna dekle.«

Starec je odšel. Dve minuti nato se je pa približal Juliji mlad človek.

»Oprostite, gospodična. Smem li ve-deči, kaj vam je pripovedoval zanimive-ga oni stari gospod?«

»Ni se tikalo vas.«

»Bil je moj stric.«

»Ah!«

»Zelo bi vam bil hvaležen.«

»Nič posebnega ni bilo. Menila sva se o tej knjigi. Govoril je o svoji ženi...«

»Saj ni bil nikdar poročen.«

»In o svoji hčerki.«

»Tudi otroka ni imel.«

»Ne razumem.«

»Moj stric, veste ni prav zdrav... Mo-ramo ga vedno od daleč nadzorovati, a on tega ne sme slutiti. Vbil si je v gla-vo, da mora izvojevati pravo križarsko vojno proti romanom...«

»Pa zakaj?«

»Spisal je svoje dni tri romane, pa mu jih nihče ni hotel založiti...«

Radio**Radio in narodna zavednost.**

Ne bo menda škodovalo, če na ta na-slov v »Večerniku« pričenjamo majhno debato. Jaz dopisnika popolnoma raz-umem in vidim tudi, kako bi nam rad po-magal iz našega radio-konglomerata. Mi-slim pa, da se moti, če misli, da se sicer zavedni Slovenec še ni domislil, da po-spešujemo Nemcem reklamo za njih jezik itd. Jaz n. pr. se prav dobro zavedam tega in vedno tudi svoja okna zapiram. A nekaj drugega se mora upoštevati. »Večernik« je že večkrat poudarjal, da cela Jugoslavija nima niti ene vsaj za našo državo dovolj močne oddajne po-staje. Kaj nam pomaga »Gašperčkov« humor v Ljubljani, če pa ga ne morem razumeti. Enkrat se sliši Ljubljana, dru-gokrat spet zelo malo ali nič. Zagrebški val sega menda samo do Podšuseda in Sotle, Beograd se sicer malo bolje sli-ši, ni pa to postaja za prestolnico in kra-levino s 14 milijoni ljudi. Najprej si to-rej oskrbimo vsaj eno pošteno oddajno postajo, naj že bo kjerkoli, potem res domačo muziko, boljše petje kot smo ga letos poslušali od raznih začetiških zbo-rov, smiselna predavanja (dozdaj več-krat bolj mučna kot učna), tudi več toč-rosti ne bi škodovalo (v evropski uri je imela Jugoslavija kar 8' zamude), pa bomo vsi zadovoljni pri odprtih oknih poslušali lepe naše pesmi in melodije, ki jih danes ne moremo in smo zato nave-zani na tujino. Češko tudi ne razume vsak. Sicer pa nas Ljubljana prav tako traktira z nemškimi »šlagerji« kot Du-naj ali Leipzig, le ta razlika je kvečjemu med njimi, da jih g. P. v slovenščini na-poveduje, pojejo se kajpak v nemščini in se z močnejših postaj mnogo bolje sli-šijo kot z naših jugoslovanskih postaj.

Radio Ljubljana. Spored za petek 21. t. m.: Ob 12.15: »Gorenjska, ti kras slovenski« na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, glasbene slike iz tujih krajev na ploščah; 18: »Onstran Gorjancev« (pre-dava Vladimir Regally); 18.20: tambu-raški sekte; 19: predavanje o organi-zaciji pomladka Rdečega križa; 19.20: plošče; 19.30: »Proglasitev Dušanove kraljevine«; 19.50: čas, jedilni list; 20: prenos iz Zagreba; 22: čas, poročila, podoknica na ploščah.

Dober govornik.

A: Si se dobro odrezaš s svojim pre-davanjem o varčevanju?

B: Pa še kako! Občinstvo od prese-nečenja niti ploskalo ni.

Sport**Slovenski teniški igralci Ptuj.**

V nedeljo 23. t. m. bo na teniških igri-ših ISSK Maribora zopet zanimivo te-niško tekmovalje. Po dolgem, večletnem presledku se nam bodo zopet predstavili teniški igralci Ptuj, in sicer pridejo to-pot najboljši ptujski juniorji z Marjanom Kvedrom, Srdanom Sevnikom in Boja-nom Šalamunom na čelu. Gostje nasto-pijo proti juniorskemu moštvu ISSK Ma-ribora. Igrali bodo zopet Sengej Sene-kovič, Marko Dernovšek, Tomica Nera-lič, Stevo Tončič, Jaka Šneberger in Božo Gajšek. Odigranih bo šest, iger po-samič in dve v dvojce. Tekmovanje se prične ob pol 10. uri.

Varaždinski lahkoatleti v Mariboru.

V nedeljo 23. t. m. bodo gostovali v Ma-riboru lahkoatleti, člani varaždinske Slavije ter dopoldne na igrišču SK Že-lezničarja nastopili v dvomatchu proti lahkoatletom SK Železničarja. Razporedi dvomatcha obsegajo naslednje discipli-ne: Teki na 100, 400, 1500 m ter šved-ska štafeta 400 × 300 × 200 × 100 m; meti diska in kopja, skoki v daljavo, v višino in s palico. Prvo mesto se bo kva-lificiralo s 5, drugo s 3 in tretje mesto z eno točko, štafeta pa dvojno. V vsaki disciplini bosta tekmovala po dva atleta vsakega kluba.

Teniški odsek ISSK Maribora obve-šča tem potom članstvo, da bo izlet na Pohorje v nedeljo 23. t. m. Odhod ob 5. uri z Grajskega trga. Vabljeni vsi člani in prijatelji belega sporta!

Okrožni odbor LNP, službeno. V nede-ljo 23. t. m. bodo naslednje tekme: V Ma-riboru na igrišču ISSK Maribora ob 10. pokalna mladinska tekma ISSK Maribor : SK Železničar. Službujoči odbornik g. Fi-lipanič. Na igrišču SK Svobode ob 10. prijateljska tekma SK Svoboda mladina : SK Rapid mladina. Službujoči odbornik g. Selinšek. Na igrišču ISSK Maribora ob 14.30 prvenstvena tekma SK Svoba-da rezerva : ISSK Maribor rezerva, ob 16. pa prvenstvena tekma ISSK Ma-ribor I : SK Svoboda I. Službujoči odbor-nik g. Fišer. V Ptuj na igrišču SK Ptuj ob 16. prvenstvena tekma SK Ptuj : SK Mura. Službujoči odbornik g. Lešnik. V Murski Soboti ob 16. prvenstvena tekma SK Panonija : SK Drava. Službujoči od-bornik g. Peterka.

Lahkoatletski troboj Beograd—Ljub-ljana—Zagreb bo v soboto 22. in v ne-deljo 23. t. m. v Ljubljani.

ISSK Maribor : SK Svoboda. V nede-ljo 23. t. m. bo v Mariboru prva prven-stvena tekma, in sicer med ISSK Ma-riborom in novim prvorazrednim klubom SK Svoboda. Tekma se bo pričela ob 16. uri na igrišču ISSK Maribora v Ljud-skem vrtu.

Gradec : Zagreb. V nedeljo 7. oktobra se bo odigrala v Gradcu tradicionalna nogometna tekma med reprezentanca-ma Zagreba in Gradca.

Lep uspeh dr. Buratovića v Trstu. Naš odlični rekorder dr. Buratović je preteklo nedeljo nastopil v mednarod-nem lahkoatletskem turnirju v Trstu, kjer je kljub ostrim konkurenci v svoji posebni disciplini — tek na 110 m z zaprekami — zmagal v lepem času 15.2 sek.

Tudi v Albaniji že imajo društvo za var-stvo živali.

Med pridobitke splošnega napredka, ki si jih je priborila Albanija v zadnjem desetletju, spada zlasti osnove Dru-štva za varstvo živali. Albansko Dru-štvo za varstvo živali ima kot prvobo-

ritelje najuglednejše osebnosti in vrši prav živahno propagando zlasti med kmetovalci, kako naj ravnaajo z domači-mi zdravimi in bolnimi živalmi. Ta po-kret podpirajo s posebnim razumeva-njem albanske šole, varnostne oblasti, pa tudi tisk je pokretu zelo naklonjen. Ministrstvo za narodno gospodarstvo je v mnogih okrožnicah naročilo krajev-nim oblastem, naj strogo kaznujejo gr-do ravnanje z živalmi. Z zadovoljstvom moramo torej ugotoviti, da se s to si-stematično vzgojo za varstvo živali ka-žejo v Albaniji prav razveseljivi uspehi.

Skromnost siamskega kralja.

Poročali smo že, da je na potovanju po Evropi siamski kraljevski par in da se je pred kratkim mudil tudi v Budim-pešti. Človek bi mislil, da živi eksotični kraljevski par zelo razkošno na svojem potovanju, toda temu ni tako. Ugotovlje-no je, da živi kraljevska dvojica zelo zmerno in je tudi pri napitninah precej skromna.

Inominialte in CMD**Kupim****KUPIM STAVBIŠČE**

za vilo v Mariboru levi breg. Ponudbe na upravo pod »1887«. 3938

Prodaj**RABLJENO ŽELEZNO OGRAJO**

za verando ali balkon, ter vhodna vrata iz stekla, želez-nim omrežjem, poceni na prodaj. Dr. Rosinova ul. 13, 3941

SUHE HRASTOVE IN ME-CESNOVE ŠTUKI

za preše, prešne koše in po-da za velike vinske sode prodaja Gnilšek, Razlagova ul. 25. 3945

VINSKE SODE

različne velikosti prodaja Gnilšek, Razlagova 25 3944

NA PRODAJ GROZDJE (Zlahtnina) kg 3 in 4 Din. Melljski hrib 33 (preje Stiff Vorau). 3939

Sobo odda

DVEMA GOSPODOMA oddam opremljeno sobo s prostim vhom. Vprašati: Ruška cesta 6. 3943

SOBA ZA SOLIDNEGA GO-SPODA.

mirna, sončna in zračna, z u-porabo kopalnice, se takoj odda. Strošmajejeva ul. 28, II, nadstr., vrata 9. 3463

Stanovanje**STANOVANJE**

z dvema sobama, kabinetom in ostalimi pritlikinami išče-mo za 1. oktober. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Stanovanje«. 3881

Dilaška stan.**DIJAKINJA IZ DOBRE ROD-BINE**

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Ve-černika«. 3802

Službo dobi**TAPETNIŠKI VAJENEC**

se sprejme. Vpraša se pri F. Novaku, Koroška 8. 3946

Globoko presunjeni javljamo, da je po kratki, nevarni bolezni preminul gospod

Vinko Kovačič

korespondent in knjigovodja, dijakon starokatoliške cerkve.

Rešen je vsega pozemskega trpljenja.

Pogreb dragega pokojnika se vrši dne 21. septembra ob pol 4. uri iz mrtvašnice na Pobrežju.

Maribor, dne 19. septembra 1934.

Pavla Kovačič, žena. Vinko in Lenka, otroka. Anton Kovačič, brat in ostali sorodniki.